

Alguacís, serenos, gardas municipais e policía locais da Estrada nos séculos XIX, XX e XXI

Luís Manuel Ferro Pego
leonvenera@hotmail.com

Resumo. O concello da Estrada dispón desde o primeiro momento duns empregados públicos para o seu servizo de seguridade. O traballos que realizan van cambiando cos tempos e cambia incluso a súa denominación: alguacil, sereno, garda urbano, garda municipal, policía municipal e policía local.

Abstract. From the beginning, A Estrada city council has had civil servants for its security service. Their functions are changing over the years and even their name: bailiff, night watchman, city guard, local guard, city police and local police.

Alguacís

Os primeiros alguacís do concello da Estrada datan de comezos do ano 1840, é dicir, desde cando o concello deu os primeiros pasos. O alguacil era un funcionario que dependía do concello e que debía facer todos os encargos que se lle encomendaban. Podémoslos asimilar aos conserxes máis que a uns gardas, aínda que tamén cumprían algún labor propio destes. Así, por exemplo, debían velar para que non se xogasen cartos, arrestando aos xogadores e aos donos das casas onde se xogaba.

Outros traballos usuais encomendados ao alguacil son o de porteiro, debendo levar os avisos aos concelleiros, que vivían moitos deles a longa distancia da Estrada; o de levar os pregos do Servicio Nacional, traballo que facían ata entón os peóns do concello, o de comisionado de apremos por consumos e tamén o de encargado da seguridade do xulgado de 1ª instancia.

Exemplos concretos do seu labor temos en 1872: *El alguacil Pedro Caramés (foi) comisionado por la Alcaldía para hacer saber a los vecinos de*

Gondomar de Arriba y de Abajo en San Julián de Veá y de Ramirás en la de San Andrés procediesen a la reparación del puente Tallo acordada por el Ayuntamiento. E en 1880 o tenente de Alcalde encargoulle ao alguacil Manuel Rivadulla que ordenase levantar o esterco do camiño do lugar de Souto (hai que recordar que camiños e rúas cubríanse de estrume para aproveitar as deposicións do gando).

En 1931 vemos que os alguacís son equiparados aos outros empregados municipais ou subalternos, cando se lles concede 10 pts. como aguinaldo de Nadal.

Serenos-gardas municipais

A comezos de 1880 creáronse dúas prazas de sereno que exerceron Manuel Castro e José Vaamonde. O sereno era o encargado nocturno de vixiar as rúas e regular o alumeado público. Era habitual que levasen uniforme, un garrote e mesmo un asubío para dar a alarma en caso necesario. Para o seu labor os serenos utilizaban unhas lanternas de aceite, polo que o concello lles pagaba a razón dun cuarto de litro de combustible diario. En 1921 aínda seguían con este labor de sereno, pois o alumeado eléctrico público, ademais de ser pouco eficiente, non se estendía á totalidade da vila.

En 1957 a garda municipal seguía prestando un labor semellante, pois os que facían o servizo nocturno e saían ás 6 da mañá, debían apagar as luces — neste caso eléctricas — do alumeado público do xardín e da avenida principal.

En 1888 estes serenos xa teñen a consideración de *gardas municipais*. Así o concello di que *Por cuanto los Guardias Municipales que hoy existen tienen que hacer el servicio de Serenos dos de ellos, y el de portero el otro, no pudiendo por consiguiente ninguno de ellos hacer el servicio permanente, desde que se retiran aquellos hasta las diez de la noche que salen, sin embargo de que los tres alternan de día, notándose las necesidades de remediar dicho servicio, se acuerda por la Comisión de policía urbana presente un proyecto de reorganización a la mayor brevedad posible.*

Nese momento o garda municipal que traballaba de porteiro e que facía o servizo de inspección ou vixilancia durante as primeiras horas da mañá e da noite nas rúas da vila chamábase Francisco

Casco e gorras.

Campos. E foi el precisamente quen capturou a Manuel Alonso, presunto autor da morte por envelenamento do Sr. Cura de Sabucedo. Francisco tamén se destacou no seu traballo cando se incendiou a casa de D. José Pereiras. En ambos casos a gratificación consistiu nunhas palabras de agradecemento por parte do concello, aínda que logo lle tiveron que mercar un novo uniforme, pois o que tiña quedara moi estragado con motivo do incendio.

E chegando a 1947, vemos que, como non había teléfono ou outro medio semellante, adoptan un código de sinais co asubío torpedo tipo policía:

1. Unha pitada longa e pronunciada Pi... Chamada do señor Alcalde ao persoal de servizo.
2. Dúas pitadas longas e pronunciadas Pi.....Pi..... Chamada do Xefe ao persoal de servizo.
3. Tres pitadas longas e pronunciadas Pi.....Pi.....Pi..... Auxilio ao compañeiro en perigo.
4. Catro pitadas longas e pronunciadas Pi.....Pi.....Pi.....Pi....Incendio ou roubo.

Toda chamada debíase contestar cunha pitada longa e pronunciada.

Os gardas municipais en todos os seus grados están considerados en 1925 como *emplegados subalternos*, ao igual que o porteiro, axentes

executivos, peóns de limpeza, laceiros, perceptores de arbitrios e outros traballadores como fontaneiros e demais análogos. En 1931 hai cinco Gardas Municipais, ademais do porteiro, o conserxe da Praza de Abastos, os varredores e un peón Municipal.

En 1931 suprímese o cárcere do Partido que se converte en Depósito Municipal, para o que se nomea un garda. Páganse 125 pts mensuais e ocupa a vivenda do cárcere.

Número de alguacís

Nos primeiros tempos o número importante de alguacís débese a que daquela tiñan que trasladarse ata as distintas parroquias a pé ou a cabalo, polo que se necesitaba a varias persoas para facer un labor que agora pode facer unha soa persoa en moito menos tempo. Claro que o soldo era inversamente proporcional.

Nomeáronse en 1840 a:

1. Atanasio Graña, veciño de Ouzande.
2. Francisco Villar, de Callobre
3. Francisco Martínez, de Cereixo.
4. José Hermida, de Codeseda.
5. Juan Cagide, de Santeles.
6. Pascual Sines, da Estrada.
7. Ramón Lamas, de Guimarei.
8. Jacinto Rey, de Vinseiro.
9. Joaquín Gómez, de Lagartóns.
10. Juan Mesejo, de Cereixo.
11. Manuel Durán, de Ouzande.
12. Francisco Gestoso, de Figueroa.
13. Antonio Barros, de Moreira, como supernumerario dos anteriores.

Porén, en novembro dese mesmo ano xa se aumenta o número ata vinte, nomeando a:

14. José Besteiro, veciño de Rubín.
15. Felipe Bouzón, de San Pedro de Acorados.
16. Francisco Barcala, de Lagartóns.
17. Miguel Villaverde, de Guimarei.

Procesión das festas patronais, 27 de xuño de 1952. De esquerda a dereita e de diante atrás: Xefe local da Falanxe; Xuíz Luis Losada Magariños; Alcalde Pelayo Bergueiro López; Capitán da Garda Civil Carlos Núñez González. Garda Municipal Vicente Fandiño Fernández; Xefe da Garda Municipal Manuel Deza; Garda Municipal Hipólito Constenla Figueira. Garda Civil Manuel Casais Pisos.

18. Manuel Otero, de Figueroa.

19. Vicente Vázquez, de Callobre.

20. Froilán Rosende, de Agar.

A todos eles se lle dá un título que presenten ante os pedáneos ou celadores cando actuasen en misión oficial. Porén algún alguacís cometían excesos polo que en 1842 algún foi cesado. E así en 1854 os alguacís xa son outros.

Logo o número vai variando segundo pasa o tempo.

Corpo de garda rural

En xuño de 1916 créase un *Corpo de Garda Rural*, de carácter *gratuito*, composto por dez homes aptos para elo, destinando tres a cada zona e un cabo ou xefe que se dedique á dirección, para a vixilancia das propiedades nas aldeas, un tanto descoidadas. Esta forza sería armada de revólver e debía levar ademais un bastón e as iniciais “P.R.” na solapa da chaqueta . Pero o certo foi que nunca chegou a actuar.

En 1932 propúxose de novo crear catro prazas de *Gardas rurais* destinados á vixilancia e inspección da parte rural do Municipio e

para levar ordes aos alcaldes de barrio e celadores correspondentes, con soldo cada un de 2.050 pts. e 600 pts. máis para gastos de manutención e cabalería, pois os axentes tiñan que dispor de cabalo. Para eses posto de gardas rurais preséntanse varias persoas, aínda que unha delas di que se non pode ser esa praza, que lle dean outra calquera, *como barrendero, sepultureiro, portero o análogo*.

O Partido Republicano Radical Socialista da vila protesta contra esta actuación e ao ano seguinte é a Federación de Labradores quen pide que se deixe sen efecto a creación das catro prazas de Gardas Rurais montados. E así, isto sumado a que non había presuposto, anúlase a creación deste corpo.

Uniforme dos gardas municipais e policía locais

Nas actas do concello dos anos 1882 e seguintes, fálase do uniforme que tiñan os gardas municipais. Os uniformes estaban compostos de guerreira, pantalón e gorra con divisas, así como un *capote* para os días de inverno. Na Sesión de 10 de maio do mesmo ano dise;

Teniendo en cuenta que el uniforme que actualmente usan los Guardias Municipales, y que a efectos de llevarlos de día y noche desde hace más de dos años que prestan servicio, se hallan rotos e indecorosos; sin que, efecto del insignificante sueldo que disfrutan puedan atender a proveerse de otros nuevos se acuerda; que por la Presidencia se contraten tres nuevos uniformes para el portero, que presta también servicio y los dos Guardias Municipales para que lo usen de día y abonándose su importe del capítulo de imprevistos.

O custo destes tres uniformes foi de 328 pesetas. En 1893 o uniforme era de *tono azul con vivos encarnados*. Tamén portaban un sable na súa funda ou tahalí, que aínda levaban en 1921.

No ano 1948, cando o señor Deza era Xefe da Policía Urbana, dinos, referido ao uniforme, o seu regulamento (capítulo 13, artigo 85):

Los Guardias de Policía Urbana usarán uniforme de verano y de invierno. Artículo 86.- El uniforme de verano constaría de las siguientes prendas; 1º un pantalón de paño del color que determine la Alcaldía. 2º Guerrera de igual género, con cuello alto y vuelto, dos bolsillos y cinco botones grandes para abotonarse por delante. 3º Gorra de plato del mismo género, o casco y guantes. 4º Correa negra con bandolera, funda para el arma del mismo color y porra. 5º Botas

negras. 6º Pistola Astra, calibre 9m/m. corto; los que la poseen actualmente podrían usarla aunque sea de otra marca.

Artículo 87.- El uniforme de invierno constará de las prendas siguientes. 1º Guerrera de paño. 2º pantalón de paño. 3º Gorra de plato de paño o casco. 4º Capa o capote. 5º Impermeable con capucha. 6º Corraje como se indica anteriormente. 7º Botas o botos de becerro negras.

Artículo 88. Para días de gala se usará: Funda blanca en la gorra. Hombrecas también blancas, cinturón blanco con chapa, la cual tendrá el escudo del Ayuntamiento grabado en relieve. Guantes blancos.”

A Lei Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, regula no artigo 39 as competencias das Comunidades Autónomas, a coordinación e demais facultades relacionadas coas Policía Localis.

De conformidade cos mencionadas disposicións a Comunidade Autónoma de Galicia, no Decreto 243/2008 desenvolve a Lei 4/2007 de 20 de abril de coordinación de Policía Localis (Diario Oficial de Galicia, número 211, de 30 de outubro de 2008)

Na Orde de 22 de xullo de 2010, establecen a descrición e características das distintas prendas de uniformidade do Corpo da Policía Local. Na gorra de prato e gorra tipo béisbol, unha galleta centrada sobre a parte frontal de forma ovalada servirá de soporte ó escudo do concello.

O emblema municipal irá na manga esquerda e a placa na parte dereita do peito, e na manga dereita o escudo de Galicia.

Na parte dereita do peito e do lombo se levará o símbolo de cor branco cunha banda azul co lema “Policía Local”

O pasador pega garabatas, centrado, irá policromado, co escudo oficial da Comunidade Autónoma de Galicia; escudo que se mostrará en releve nos botóns e na parte dianteira do corraje.

As ombreiras han ter manguitos co escudo do concello e para a colocación das divisas.

Soldo

En 1880 o soldo que cobraban os gardas municipais era unha peseta diaria. En 1882 os gardas piden aumento de soldo e, como non, o concello négase pero a cambio ofrece facerlles uns uniformes de gala, que se encargan á xastrería de Manuel Fuentes de Santiago. Xa en 1889 os gardas piden que se lles pague dúas pesetas diarias e

Garda Municipal anos 60. No centro o Xefe da Garda Municipal Sr. Calvelo.

a cambio correrían eles cos gastos do aceite e dos uniformes, pero a contestación é negativa.

En outubro de 1891 José Vaamonde, que desde había un ano facía a quenda de día, presenta a dimisión por motivos económicos, pois seguía cobrando unha peseta diaria. O concello en vista de que non había quen traballase por ese soldo, súbelle o soldo desde as 365 pts. anuais a 500 pts.

No ano 1900 seguía habendo tres gardas municipais: Francisco Campos, Ramón Pérez e Francisco Ferro, e ao ano seguinte queda vacante a praza de porteiro do concello polo que se nomea como interino a Manuel Isla como garda municipal e porteiro do cárcere cun soldo de 730 pts anuais.

En 1907 varios gardas piden aumento de soldo, e sóbeselle 50 céntimos diarios.

En 1925 o xefe da garda municipal cobraba 2.040 pesetas anuais e os gardas 1.859,50 pts.

En 1931 o garda do cárcere cobraba 125 pts pesetas mensuais ademais de dispoñer da vivenda no cárcere. Ese mesmo ano a alcaldía acorda conceder como aguinaldo de Nadal dez pesetas a cada un dos cinco gardas que hai.

Garda Municipal 1978. No centro o Xefe da policía Municipal, Sr. Loureiro.

Durante os anos da Guerra Civil un dos traballos dos gardas é a notificación para Consellos de Guerra, que se practican en diversas parroquias como Arca, Souto e Codeseda, e que son compensados con dietas pecuniarias.

No ano 1944 o soldo do Xefe da Garda Municipal ou Policía Urbana era de 5.040 pts anuais, que en 1946 pasa a 5.500 pesetas e desde xaneiro de 1948 pasa a ser 6.800 pts. E os seis Gardas Municipais que había en 1944 gañaban cada un 3.250 pts máis trienios, que sobe dous anos despois a 4.200 pesetas, e en 1948 a 5.000 pts. Porén o soldo sempre foi raquíptico, polo que ás veces, nos anos seguintes os gardas pedían excedencia para traballar noutra cousa e mesmo para emigrar.

En 1958 o concello acepta pagar aos gardas o 7% do valor das multas que impoñen, con efectos retroactivos desde cinco anos antes.

O cadro de persoal para o ano 1996 era: un Sarxento, 813.063 pesetas; un Cabo, 721.229 pesetas e quince Policías a 464.933 pesetas cada un.

Garda de honor da Policía Municipal ante os restos de Virxinia Pereira.

Xubilación e baixas temporais ou definitivas

Aínda que estrañe á xente moza, pasaron moitos anos en que non había dereito a unha xubilación pagada, a una pensión por viuvez ou orfandade, e a unha sanidade gratuíta.

En 1906 Manuel Isla, ferido en acto de servizo, foi considerado inútil, de aí que o concello lle concedese unha subvención anual voluntaria e eventual de 456,22pts. mentres non se busca un destino axeitado.

En 1932 Manuel López Señoráns ingresou no Hospital de Pontevedra debido a un disparo casual de pistola en acto de servizo, polo que se lle dá como indemnización as tres cuartas partes do seu xornal diario ata que se reintegre ao seu posto. E en 1958 concédese unha axuda de oito mil pesetas ao garda municipal Manuel Meijide Castro en atención aos gastos que tivo con motivo dunha delicada operación cirúrxica.

E como era impensable falar de vacacións, en 1933 o xefe da Garda Municipal, Rafael Vilariño, expón que por prescrición facultativa, necesita cura de baños e augas medicinais polo cal solicita 15 días de licencia (sen soldo). Efectivamente, ir a un balneario era

una opción moi importante para recuperar a saúde, tanto no século XIX como XX.

En decembro de 1939 fálase por primeira vez de vacacións regulamentarias, que nese momento é de oito días, para todos os subalternos do concello.

Pero non é ata 1934 en que vemos que se concede unha pensión de orfandade ás dúas fillas do finado José Vaamonde Corral, garda municipal. Nese mesmo ano tamén se outorga unha pensión á viúva do Garda Municipal Silverio Campos. A cantidade será o 25 por cento da cantidade que cobraba o garda, incluídos os trienios.

En 1944 aparece a primeira mención á unha xubilación, neste caso a do xefe da Garda Municipal, Rafael Vilariño que cando estaba en activo cobraba 5.044, 40 pesetas e como xubilado pasa a cobrar 2.049 pesetas anuais.

Medalla da Constancia no Servizo.

Medios de locomoción

Desde a creación do concello os gardas utilizaban o cabalo para desprazarse e comunicar as ordes que se lle encargaban, e así seguía sendo en 1931. O cabalo era propiedade persoal do garda, ao que se lle daba unha gratificación por ese servizo.

Na sesión do Concello do 23 de maio de 1977 apróbbase a adquisición dunha moto para a Policía Municipal, en concreto unha *Ducati, tipo Road 250*, que costaba daquela unhas 95.000 pesetas. E dous meses máis tarde adquírese tamén para a policía municipal un *CITROEN C-8*, por 221.098 pts.

Na actualidade dispoñen de cinco automóbiles e tres motocicletas.

Cárcere

En 1931 suprímese o cárcere do Partido, que se converte en Depósito Municipal.

Regulamento

En 1916 promóvese facer un regulamento para que a Garda Municipal poida cumprir satisfactoriamente o seu cometido.

E en 1936, non existindo Regulamento para a Garda Municipal, uns días antes do comezo da Guerra Civil, o concello nomeou unha comisión para redactar o que debía rexer no desempeño dos servizos que estaban a cargo de dito Corpo de Policía Municipal. Pero isto non segue adiante precisamente por mor da guerra.

Non será ata 1948 cando se redacte un proxecto de regulamento, do que foi autor D. Manuel Deza, Xefe da Garda Municipal e que se remite a unha comisión para a súa análise e aprobación. Ten como curiosidade este Regulamento que é idéntico ao da Garda Civil, de onde procedía o actual xefe, (hoxe sería un plaxio) e consta de 97 artigos e 13 capítulos: 1º Regulamento, 2º Ingreso, 3º Organización e funcións, 4º Do Xefe, 5º Do Garda de Primeira Clase, 6º Obrigacións do Garda de servizo. 8º Vacacións e licenzas, 10º Premios e recompensas, 11º Das faltas e o seu correctivo, 12º Sección administrativa, 13º Do Uniforme. Reproducimos media ducia de artigos.

Reglamento de Policía Urbana

Capítulo Primero.

Artículo 1º. El honor es la cualidad moral que nos induce al cumplimiento de nuestro deber, y por consiguiente ha de ser la principal divisa del Guardia de la Policía Urbana, debe conservarlo sin mancha. Una vez perdido no se recobraría jamás.

Artículo 2º. El Guardia por su compostura, aseo, circunspección, buenos modales y reconocida honradez, ha de ser siempre un modelo de corrección.

Artículo 3º. Las vejaciones, las malas palabras, los malos modos y acciones bruscas, jamás debería usarlas ningún individuo que vista uniforme de la Policía Urbana.

Artículo 4º. Será fiel en su deber, sereno en el peligro, y desempeñará sus funciones con dignidad y prudencia; de este modo será mas respetado que el que con amenazas solo consigue mal quitarse con todos.

Artículo 5º. El Guardia será prudente sin debilidad y firme sin violencia. No debe ser temido sino de los malhechores, ni temible sino de los enemigos del orden.

Artículo 6º. Sus primeras armas han de ser la persuasión y la fuerza moral, recurriendo a las que lleve reglamentariamente cuando se vea atacado por otras y sus palabras no hayan bastado.

Policía Local. 19 de maio de 1995

Deberes do SARXENTO.- Xefatura dos servicios baixo a dependencia directa do Alcalde ou concelleiro delegado se o houbese.

- Responsabilizarse da seguridade e correcta formación profesional do persoal ó seu cargo.
- Coordinar e despachar coa Alcaldía ou Concelleiro Delegado para conquistar os obxectivos municipais en materia de seguridade cidadán.
- Desenvolver informes e memorias do Corpo de Policía.
- Organización do traballo, asignando tarefas e confeccionando os partes diarios.
- Responsable da seguridade do tráfico no casco urbano.
- Control do cumprimento das mediadas de seguridade nas obras, tanto públicas como de particulares.
- Recepción de todas as novidades que se produzan e o súa notificación ao Alcalde.
- Dirección do Negociado de multas.
- Deberes do CABO.- Substitución do Sarxento por ausencia do mesmo.
- Xefatura do persoal en horario distinto ó Sarxento.
- Funcións de vixilancia e control.
- Actuar en calidade de Policía en calquera momento en que sexa preciso.
- Participar en tarefas de vixilancia de edificios e instalacións.
- Colaborar na regulación e ordenación do tráfico.
- Colaborar no control e ordenación de actos públicos.
- Participar na vixilancia de zonas públicas conflitivas.
- Participar na vixilancia control e denuncias de infraccións.

Deberes dos AXENTES DE POLICÍA.- Funcións establecidas na Lei de Forzas e Corpos de Seguridade do Estado e Policía Autónoma.

- Desempeñar tarefas de vixilancia en xeral.

Policía Local en uniforme de gala.

- Regular e ordenar o tráfico.
- Controlar, vixiar e ordenar actos públicos.
- Colaborar co resto das Forzas e Corpos de Seguridade na detención de persoas sospeitosas da comisión de delitos.
- Protexer as Autoridades Municipais en calquera circunstancia que así o requira.
- Vixiar e controlar as posibles infraccións ás ordenanzas municipais a Lei de Seguridade Vial, denunciando as infraccións que se poidan cometer.
- Asistir e axudar ó cidadán en todas aquelas circunstancias nas que sexan requiridos para elo, ou consideren necesaria a súa colaboración.
- Observar en todo momento as normas de seguridade establecidas para o uso de armas.
- Realizar xornada anual en réxime de turnos de mañá, tarde e noite.
- Vixilancia de obras en colaboración coa oficina técnica e negociado administrativo.
- Comprobación de licencia de apertura de establecementos e horario de peche.

- Control da ocupación da vía pública, vixilancia de vallas, dirección de tráfico, etc.
- Instruír atestados por accidentes de circulación no casco urbano.
- Por el contrario, non serían da súa atribución a realización de notificacións nin traballos de oficina, salvo situacións excepcionais ou de forza maior, e citación de Plenos e Comisións.

Expedientes

A consecuencia dos sucesos de outubro de 1924 Higinio Carracedo foi “represaliado”, pero en 1936 solicita o abono de haberes, durante o tempo que estivo privado do cargo de Garda Municipal. A corporación, de acordo co Decreto de amnistía, dispón recoñecer o indicado tempo e pagarlle a razón do soldo que tiña.

O 1 de abril de 1937 abríuselle expediente ao garda Municipal D. Silverio Campos por *manifestaciones contrarias al actual y glorioso movimiento salvador de España*.

Tamén foi destituído o garda municipal Gumersindo Docid Sieiro o 18 de setembro de 1936 por relacionarse con elementos da Fronte Popular da Estrada e ser de ideoloxía marxista.

Pero ás veces, para solucionar un problema de tipo administrativo (non político), non se abre expediente. Así, para evitar irregularidades no cobro de arbitrios e postos públicos, acórdase establecer quendas entre os individuos da Garda Municipal, variando os puntos ou lugares que cada cal tiña asignado e cambiándoos en cada feira.

Acceso ao corpo

Nos primeiros anos ofrecíanse voluntarios para exercer este labor ou ben buscábanse entre os veciños, que logo ratificaba o Concello. Algúns tamén entraban como mutilados de guerra ou por ter sido Gardas Civís.

En 1925 é cando se propón un concurso ou oposición para ser nomeado Garda. Neste caso sería un tribunal integrado polo alcalde, un membro da Comisión permanente designado pola mesma, un xefe da garda municipal de calquera dos concellos da provincia e do Secretario do concello, este con voz pero sen voto.

Pero é a partir de 1942 cando se normalizan as oposicións ou concursos para entrar. Así por exemplo en 1946 convócase un concurso restrinxido para o nomeamento en propiedade de dúas prazas de Garda Municipal ou de Policía Urbana, e así mesmo a de Xefe da Garda Municipal. A resolución do tribunal foi a proposta de Xefe da Garda Municipal para D. Manuel Deza Bello e de Gardas Municipais para D. Ramiro García Pérez e D. José Manuel Silva Iglesias.

Con data 23 de outubro de 1948, no regulamento proposto polo Xefe da Policía Urbana, no capítulo 2º, artigo 49 dise:

Para optar a la plaza de Policía Urbano de este Excmo. Ayuntamiento de La Estrada se necesita:

- 1º Ser Español, mayor de 23 años y menor de 40
- 2º Observar intachable conducta en todos los conceptos
- 3º Carecer de antecedentes penales
- 4º Talla mínima 1 metro 670 m/m
- 5º No padecer defecto físico
- 6º Ser adicto al Movimiento Nacional
- 7º Haber servido en el Ejército
- 8º En igualdad de circunstancias serán preferidos los licenciados del Ejército
- 9º Saber leer y escribir correctamente
- 10 Dominar las cuatro reglas de aritmética y conocer las Ordenanzas Municipales y el Reglamento del Cuerpo.

Documentos que han de presentarse.

- 1º Instancia suscrita de puño y letra del interesado dirigida a la Alcaldía en papel de 8ª clase.
- 2º Certificado de nacimiento.
- 3º Certificado de antecedentes penales.
- 4º Certificado de buena conducta
- 5º Certificado de Adhesión al Movimiento
- 6º Certificado de aptitud física.

Cambiase o nome de Policía Municipais polo de Policía Locais atendendo a Lei 2/1986 de Forzas e Corpos de Seguridade, e posteriormente modifícase a denominación de Cabo e Sarxento por Oficial e Inspector, respectivamente, segundo se recolle na Lei 4/2007 de Coordinación de policía Locais de Galicia.

Na actualidade a Academia Galega de Seguridade pública é a encargada de preparar e realizar cursos de formación para o ingreso e a promoción interna das distintas escalas da Policía Local.

Policia Local en uniforme de servizo, 2015.

Xefes da garda municipal e policía local

Ano 1880, Sesión Plenaria de 10 de maio, cítanse por primeira vez os Gardas Municipais. Francisco Campos, Xefe da Garda Municipal, Porteiro do concello, que tiña a misión de vixiar as rúas nas primeiras horas da mañá e da noite. Na Sesión plenaria de data 28 de setembro de 1888, acórdase que,

se manifieste al portero de este Ayuntamiento Francisco Campos, la grata satisfacción con que ha visto el celo y actividad que ha desplegado en busca de Manuel Alonso, y la captura consiguiente, como presunto autor de la muerte del Sr. Cura de Sabucedo.

1890, Sesión de 20 de agosto:

En vista de la excelente conducta y esmerado comportamiento observado por el Jefe de la Guardia Municipal Don Francisco Campos en el incendio de la casa de D. José Pereiras ocurrido hace unos días, se acuerda; que por la Presi-

dencia se le comunique la satisfacción que experimenta este Ayuntamiento por tan heroico proceder. Habiendo sufrido grandes desperfectos el uniforme del Jefe de la Guardia Municipal D. Francisco Campos de los esfuerzos que hizo para extinguir el fuego de la casa incendiada de D. José Pereira en esta Villa, se acuerda que del capítulo de Beneficencia se apliquen ochenta pesetas para la adquisición de otro uniforme.

1901. Xefe Garda Municipal: D. Manuel Isla, que era Garda Municipal en agosto de 1893, e logo chaveiro do cárcere, nomeado porteiro do concello, e Xefe da Garda Municipal en outubro de 1901. Cesa en 1905 por inutilidade por ser ferido en acto de servicio.

1906. Xefe Garda Municipal, D. Ricardo Fernández Nogueira. Procede da Garda Civil. Toma posesión 1 de outubro de 1906 e é cesado no pleno do 17 de maio de 1921.

A partir desta Sesión Plenaria o Xefe da Garda Municipal xa non desenvolverá o emprego de porteiro.

1921. Xefe da Garda Municipal: D. Francisco Atilano Calvo, posiblemente nacera na Estrada no ano 1879. Nomeado o día 17 de maio de 1921 e suspendido en 1922.

Ano 1924. Cabo Xefe: Rafael Vilariño Porto, nado o día 17 de xaneiro de 1870, en Lamas. Foi nomeado Cabo Municipal polo Alcalde con data 14 de marzo de 1924, tomando posesión ao día seguinte. Por acordo da Permanente de 21 de decembro de 1929, terá a praza en propiedade. Xubilase con data 7 de decembro de 1944. Domiciliado na Rúa Fernando Conde desta Vila, onde acontece o óbito o día 30 de xuño de 1946, sendo soterrado no cemiterio da Estrada.

Ano 1946. Cabo Xefe: Manuel Santiago Deza Vello, nacido o día 25 de xaneiro de 1892 no concello de Cenlle (Ourense). Procedente da Garda Civil; ingresa como Cabo Xefe da Garda Municipal da Estrada o 31 de marzo de 1946. Gaña a praza en propiedade por concurso oposición, sendo nomeado o 7 de outubro de 1946, exercendo ata o 26 de xaneiro de 1962, momento do seu pase a xubilado cando contaba 70 anos. Acontece o seu pasamento na vila da Estrada o 5 de marzo de 1970 sendo soterrado no cemiterio da Estrada.

Ano 1962. Cabo Xefe: Rogelio Calvelo Villar, o seu nacemento acontece no lugar de Celeirón na parroquia de Santo André de Veá o 29 de maio de 1916.

Ingresa o 27 de outubro de 1938 sendo nomeado pola “Comisión Provincial de Caballeros Mutilados de Guerra por la Patria” como Garda Municipal. Desempeña o cargo de Xefe Accidental da Garda Municipal desde a xubilación do señor Deza no ano 1962. Participa no concurso para prover a praza de Xefe da Policía Municipal e aproba con data 21 de maio de 1963, ascendendo a Cabo Xefe da Policía Municipal. Xubilado por incapacidade permanente por acordo da Comisión Municipal Permanente o 7 de xullo de 1978. Finou na Vila da Estrada o 13 marzo de 2009, sendo inhumado no cemiterio parroquial da Estrada.

Policía Municipal Motorista. Hipólito Constenla Figueira

Ano 1978. Cabo Xefe: José Luís Loureiro Rey. Nado o 14 de outubro de 1952. Cursa Bacharelato no Colexio Inmaculada Concepción da Estrada sito na Rúa Serafín Pazo e posteriormente continúa no Instituto Nacional de Ensino Medio da Estrada. Incorporase ao Servizo Militar o día 17 de abril de 1974, Arma de Artillería, licenciado o día 15 de xullo de 1975.

O día 6 de febreiro de 1975, ingresa na Policía Municipal, tomando posesión o 8 de febreiro do mesmo ano e por Decreto da Alcaldía concédeselle licenza para cumprir o servizo militar, incorporándose ao servizo como Policía Municipal motorizado o día 16 de xullo de 1975.

En Sesión Plenaria do día 20 de outubro de 1978 foi nomeado Xefe Accidental da Policía Municipal por Xubilación do anterior

Xefe o Sr. Calvelo con data xullo de 1977. No ano 1979 ascende a Cabo, exercendo as funcións de Cabo Xefe

En novembro de 1995 foi nomeado Sarxento da Policía Local, despois de superar un concurso-oposición e realizar un curso selectivo de formación para o ingreso no Corpo da Policía Local do Concello da Estrada na categoría de Sarxento, na Academia Galega de Seguridade Pública con base na Estrada. Posteriormente, atendendo á Lei de 2/1986 cámbiase a denominación de Sarxento pola de Inspector, desempeñando o cargo de Inspector Xefe ata a súa xubilación. Está en posesión da Medalla á Constancia no Servizo. En outubro de 2017 tivo lugar a súa xubilación.

2018. Xefe Accidental. Oficial da Policía Local: Aurelio Fernández Bascuas, nado en San Xiao de Piñeiro (Silleda) o 21 de abril de 1964. Ingresna na Policía Municipal o día 9 de febreiro de 1989; ascende a Cabo en xullo de 2006. Na actualidade desempeña o cargo de Xefe Accidental como Oficial da Policía Local. Está en posesión da Medalla á Constancia no Servizo.

Gardas da policía municipal e local da Estrada

Noméanse os dous primeiros Gardas Municipais na Sesión do Pleno de data 10 de maio de 1882. Pero non é ata o 14 de decembro de 1888, cando coñecemos os seus nomes:

Manuel Castro, Garda Municipal, (sereno) facía a vixilancia nocturna no ano 1888.

José Vaamonde Corral, Garda Municipal, (sereno) facía vixilancia nocturna no ano de 1888. Despois de máis de 30 anos de servizo xubilábase en novembro de 1921. Por acordo da Comisión permanente de 21 de agosto de 1926 concédeselle unha pensión dunha peseta e cincuenta céntimos diarios que tiña ata 1924, impoñéndolle a renuncia aos atrasos.

Ramón García Pérez, Garda Municipal en 1900.

Francisco Ferro, Garda Municipal en setembro de 1900.

Eduardo Aboal, Garda Municipal en setembro de 1907. Solicita socorro como Garda Municipal imposibilitado en outubro de 1912.

Andrés Gañete, Garda Municipal en setembro de 1907.

Antonio Chico, Garda Municipal setembro de 1907.

Rosendo Pampín, Garda Municipal en 1916.

Silverio Campos, nomeado Garda Municipal con data 15 de outubro de 1918; na Sesión de 5 de outubro de 1920 foi nomeado axente executivo de recadación. Expedientado por manifestacións contrarias ao alzamento franquista.

Gerardo Arjones, deste Garda Municipal encontramos noticias na acta do Pleno de 2 de setembro de 1922, cando foi suspendido de emprego e soldo, xunto ao Xefe da Garda Municipal, Señor Francisco Atilano Calvo.

Manuel Varela, noméase Garda Municipal en outubro de 1923. Procede da Garda Civil. En 1923 non tiña uniforme. Cesou o 12 de agosto de 1926, renunciando a petición propia e alegando problemas de saúde e outros.

A partir do 25 de decembro de 1923, a Unidade consta dun Xefe, catro Gardas Municipais e un porteiro.

Juan García López, natural da Arzúa, naceu sobre o ano de 1858. Remata a súa profesión de Garda Municipal o día 7 de marzo de 1931. Xubilouse por enfermidade o 11 marzo de 1931. Finou no barrio da Decoita da Estrada o 23 de febreiro de 1936.

Ramón Martínez García, nado en Noia, A Coruña, o día 21 de agosto de 1897. Garda da Policía Municipal interino. Suspendido de emprego e soldo por acordo da Alcaldía de data 10 de xullo de 1932 por falta grave (abandono de destino). Separado de Garda Municipal por sentenza de 16 de febreiro de 1934.

Manuel López Señoráns, nacido o 8 de agosto de 1892 no lugar das Vilas na parroquia de Parada. Ingresas como interino de garda da Policía Municipal o 7 de marzo de 1931 e con praza en propiedade o 25 de maio de 1935. Cesa cando contaba 70 anos de idade o día 8 de agosto de 1962. Exerceu de Xefe accidental tras xubilarse o Cabo Xefe Rafael Vilariño Porto, facéndose cargo da unidade o 1 de xaneiro de 1945. Fixou a súa residencia na parroquia de Cereixo. Ten unha felicitación por escrito que di:

Participo a vd. que esta Comisión Permanente en sesión ordinaria celebrada el día 8 de los corrientes resolvió entre otros, el asunto siguiente: JUBILACIÓN DEL GUARDIA D. MANUEL LÓPEZ SEÑORÁNS. A propuesta del

Sr Alcalde se acuerda por unanimidad hacer constar el agradecimiento de esta Corporación al funcionario expresado por su lealtad y probidad en los servicios prestados durante su función de Guardia Municipal a D. Manuel López Señoráns jubilado en esta fecha. Lo que traslado a vd. para su conocimiento y efectos. Dios guarde a vd. muchos años.

La Estrada 27 de agosto de 1962. El Secretario.

Higinio Carracedo Buzo, nomeado para substituír a Ramón Martínez; foi represaliado a consecuencia dos sucesos de outubro de 1924 e suspendido de pensión, emprego e soldo con data 30 de xuño de 1932. Atopábase de Garda Municipal no ano 1934. Cesado por estar desaparecido do seu domicilio e da Estrada desde o 24 de xullo de 1936, deixando de prestar servizo. (no libro *Galicia y el Movimiento Nacional*, de Manuel Silva Ferreiro. Santiago 1938, dise: *Era Guardia Municipal de la Estrada e instructor de milicias marxistas. Logró fugarse en los primeros tiempos del Movimiento, y de él se decía que mandaba una columna en Asturias.*

Manuel Meijide Castro, nado en Irún (Guipúzcoa) o 5 de novembro de 1914. Nomeado Garda Municipal ou Policía Urbano na convocatoria do Boletín Provincial do 5 agosto 1939 e 14 maio de 1940. Nomeamento da Comisión Inspectorá Provincial de Mutilados; ingresa con data 9 de febreiro de 1942, en segunda actividade como vixilantes do xardín do concello. Finou o 22 de agosto de 1994 na rúa Don Nicolás, da Estrada.

Jesús Castro Ribadeo. Nado no lugar de Trasmonte, de San Martiño de Barbude o día 21 de agosto de 1913. Finou na parroquia de San Lourenzo de Ouzande o día 4 de maio de 1970, sendo inhumado no cemiterio parroquial. Foi nomeado Garda Municipal ou Policía Urbano o 14 de maio de 1940. Exerceu aquel cargo durante 28 anos e posteriormente pasa a peón de limpeza

Gumersindo Docid Sieiro. Nado na parroquia de Rubín o 10 de agosto de 1896. Tomou posesión como interino o 22 de setembro de 1930 e foi destituído o 18 de setembro de 1936 por relacionarse con elementos da Fronte Popular desta vila e ser de ideoloxía marxista. Finou na Estrada o 2 de setembro de 1978.

Manuel Cernadas Extraviz. Nomeado con data 31 de xullo de 1936 para substituír a Higinio Carracedo.

Alfonso Castro Pereira. Nado o 6 de marzo de 1896 en San Miguel de Cerceda do concello do Pino (A Coruña). Nomeado garda municipal o 7 de novembro de 1931 para substituír ao señor López Señoráns, que sufriu un accidente. O 1 de marzo de 1932 reincorpórase este e o Sr. Castro Pereira pasa a desempeñar a función de encargado da prisión desde o 23 de xuño de 1932 ata o 1 de xullo de 1932. Finou na Baiuca o 8 de abril de 1957.

Ramiro Castro Villaverde, nado na parroquia de Callobre o 24 de novembro de 1901. Procedente da Garda Civil, substituirá a don Higinio Carracedo desde o 5 de outubro de 1934 ata a súa incorporación o 24 de febreiro de 1936. O seu óbito tivo lugar en Lagartóns o 11 de novembro de 1965.

Constantino Iglesias Iglesias, natural del Ferrol; nacido o 28 de maio de 1907. Ingresou como garda no ano 1935 e foi cesado o 24 de febreiro 1936. Morreu en Barbude o 13 de decembro de 1962.

José Martínez Agrelo, Garda Municipal Armado; tomou posesión o 1 de novembro de 1936.

Antonio Rodríguez Barreiro, tomou posesión provisional o 19 de febreiro de 1941

Antonio Sanmartín Somoza. Toma posesión como interino o 16 de agosto de 1947.

Vicente Fandiño Fernández, nacido en Vedra o 14 de marzo de 1914. Finou na parroquia de San Pedro de Toedo, onde foi soterrado, o 22 de xaneiro de 1990. Mobilizado o 6 de decembro de 1935, foi promovido a cabo o 1 de maio de 1938, ofrecendo o seu servizo de P.M. ametralladoras e ametralladoras de primeira liña na fronte de León, Levante, Teruel, Cataluña e Centro, sendo licenciado por Orde de 27 de xuño de 1939 (B.O.do Estado nº 179). Fixa a súa residencia en Toedo e ingresa como Garda interino da Policía Municipal o 28 de febreiro de 1947, tomando posesión o 15 de marzo de 1947 e cesando o 26 de xaneiro de 1949. Logo toma posesión da praza en propiedade por oposición o 31 de decembro de 1948 ata que se xubila o 14 de marzo de 1979, cando contaba 65 anos de idade.

Ramiro García Pérez, nado o 10 de abril de 1914 no lugar de da Igrexa da parroquia de Orazo. Chamado a filas en 1935, incorpórase ao exército o 30 de xaneiro de 1936 en el permanece ata o 31 de

maio de 1938, causando baixa no Rexemento Burgos nº 31 con base en León. Foi ascendido ao emprego de cabo. Ingresar como eventual na Garda Policía Municipal, tomando posesión o 31 de abril de 1943. Consegue praza en propiedade o de outubro de 1946 e exerce ata o 15 de xaneiro de 1972. Pasa a segunda actividade con vixilante de xardíns do concello. Xubilase o 5 de setembro de 1979. Faleceu o 10 de xaneiro de 1985.

José Manuel Silva Iglesias, Garda Municipal. Nomeamento publicado no Boletín Oficial da Provincia de 31 de xaneiro de 1946.

Félix Louzao López, nado lugar da Somoza o 13 de marzo de 1919. Toma de posesión o 2 de xaneiro de 1948 e solicita excedencia para emigrar a Arxentina, séndolle concedida o día 1 de xaneiro de 1956. Nomeado pola Comisión Permanente) con data 18 de outubro de 1965) Garda Municipal en excedencia; Reingresa con praza o 9 de abril de 1966. Finou na Estrada o 23 de xullo de 1972.

José María Parada Porto, nado no lugar de San Martiño na parroquia de San Martiño de Barbude o 21 de novembro de 1917. Finou na parroquia de Santa María de Aguións o 16 de febreiro de 1974. Ingresar como Garda Municipal accidental o 31 de xaneiro de 1948, e por oposición con data 31 decembro 1948.

José Cabanas Diéguez, nacido na vila da Estrada, rúa Serafín Pazo, o 16 de setembro de 1914. Ingresar como Garda Policía Municipal Accidental o 31 de decembro de 1948 por oposición. O 18 de xuño de 1964 solicitou licenza por enfermidade por tempo indefinido, séndolle concedida o 1 de xullo de 1964. Finou en San Lourenzo de Ouzande, onde foi soterrado, o 15 de outubro de 1964.

Hipólito Constenla Figueira, Veu a luz no lugar de Tosar na parroquia de Tabeirós o 25 de abril de 1919. Finou na Estrada o día 1 de outubro de 2012 e foi soterrado no cemiterio parroquial de Santo André da Somoza. Ingresar como Garda da Policía Municipal con carácter interino o 23 de maio de 1952 ata que cesa o 28 de febreiro de 1953. Reingresa como interino o 2 de marzo de 1953 e consegue a praza en propiedade o 16 de xullo de 1953. Solicita a excedencia séndolle concedida con data 23 de outubro de 1954 co motivo de emigrar ao estranxeiro. Por ese motivo entrega prendas de uniformidade: unha guerreira, un pantalón, unha capa, un casco branco, un

cinto e banderola, tahalí e porra, cordón de gala, asubío torpedo e un talonario de recibo de multas. Reingresa, tomando posesión o 12 de maio de 1970, exercendo ata a súa xubilación o 25 de abril de 1984, cando contaba 65 anos. Estaba en posesión de dúas condecoración: Medalla de Campaña e Medalla da Cruz Roxa.

Constantino Rodríguez Pérez, natural de Garabelos (Ourense), onde naceu o 14 de marzo de 1890. Foi nomeado Garda Municipal o 30 de xaneiro de 1953 e tomou posesión o 1 de febreiro de 1953, cesando o 31 de marzo de 1956. Tiña residencia en Codeseda. Finou en Velle (Ourense) o 29 de outubro de 1972.

Álvaro Coto Blanco, natural da parroquia de San Pedro de Toedo, onde naceu o 26 de xuño de 1924. Ingresou como interino de Garda da Policía Municipal o 15 de abril de 1957 e exerce como tal ata o 29 de marzo de 1958 en que toma posesión da praza en propiedade. Cesa por xubilación o 29 de agosto de 1989. Finou en Vigo o 11 de xaneiro de 2018, sendo soterrado no cemiterio parroquial de Santa Baia de Matalobos.

Manuel Coto Blanco, nado na parroquia de San Pedro de Toedo o 20 de febreiro do ano de 1923, irmán do anterior. Foi soldado durante 29 meses do Rexemento de Artillería nº 33 de Melilla; solicitou por primeira vez, mediante instancia, o ingreso na Garda Policía Municipal en virtude da convocatoria publicada no B.O.P. do 28 de marzo de 1953. Exerceu como interino desde o 9 de febreiro de 1955 ata o 29 marzo de 1958, en que ingresa por oposición. Exerceu de maneira accidental como Xefe da Policía Municipal. Cesa por xubilación o 20 de febreiro de 1988. O pasamento acontece en San Pedro de Toedo o 17 de xaneiro de 2005, onde foi soterrado.

Adolfo Ares Terceiro, nacido no lugar de Rendo de San Xoán de Santeles o 27 de novembro de 1938. Ingresou con praza en propiedade de Garda da Policía Municipal o día 20 de maio de 1963 en convocatoria por oposición. Solicitou a excedencia voluntaria e de novo retomou a posesión da praza vacante o 1 de febreiro de 1975.

José Manuel Ares Terceiro, nacido no lugar de Rendo, de San Xoán de Santeles, o 11 de febreiro de 1934; irmán do anterior. Foi nomeado como Garda da Policía Municipal en propiedade na oposición o 20 maio de 1963.

Nemesio Rey Oubel, nacido na parroquia de Santo Estevo do Campo, en Arzúa, o 1 de xaneiro de 1928. Tomou posesión como Garda da Policía Municipal o 20 de maio de 1963 e exerceu ata a súa xubilación o 1 de xaneiro de 1993, con 29 anos e 7 meses de servizo. A Asociación de Fillos e Amigos da Estrada, concédelle a Insignia de Ouro no ano 1991. Acadou méritos que transcenderon as fronteiras locais e foi obxecto de recoñecementos público, como mostra o xornal *El Correo Gallego* do domingo, 24 de xuño de 1984. O óbito deste policía aconteceu o 27 de agosto de 2006.

Vicente Rodríguez Díaz, procedente da Garda Civil; natural de Lobera (Ourense). Nomeado por Orde da Presidencia do Goberno de 25 de marzo de 1965, ingresa como Garda Policía Municipal o 28 de abril de 1965, tomando posesión 16 de xuño do mesmo ano. Solicita a baixa por asuntos familiares e persoais o día 24 de xuño de 1965, cesando ao día seguinte.

Leopoldo Garza Rey, nado no lugar de Vilar da parroquia de Ribeira o día 16 de febreiro de 1942. Ingresar por oposición o día 22 de febreiro de 1974 como Garda da Policía Municipal Motorizado, tomando posesión do cargo o día 1 de marzo de 1974. Solicitou excedencia voluntaria, concedida por Decreto da Alcaldía do 1 de abril de 1981. Na Sesión de 9 de maio de 1991 solicita o reingreso como Policía local, e o Pleno, por unanimidade, acorda reintegralo ao servizo, debendo tomar posesión nun prazo de trinta días.

Francisco Barcala Calvo, nado na parroquia de San Xurxo de Veá o día 1 de abril de 1949. Antes de ingresar no corpo da Policía Municipal é nomeado Garda Policía Municipal Motorizado mediante oposición o día 22 de febreiro de 1974. Tomou posesión do cargo o día 1 de marzo de 1974.

José Luís Coto Cabana, nacido na parroquia de San Martiño de Tufín (Monterroso) o 23 de outubro de 1951. Ingresar por oposición con data 22 de febreiro de 1974 como Garda da Policía Municipal Motorizado. Tomou posesión o día 4 de marzo de 1974. Cesou como Policía Municipal en outubro de 2016. Foille concedida a Medalla á Constancia no Servizo.

Camilo Barcala Reyes, nacido no lugar de Sequeiro de Santa María de Couso o 1 de febreiro de 1941. Por oposición foi nomeado

Garda da Policía Municipal Motorizado o 22 de febreiro de 1974. Por resolución da Lei de Réxime Local pasa a depender directamente da alcaldía a efectos de levar a cabo notificacións e control de obras o día 24 de maio de 1989. Obtén a invalidez permanente total o 30 de xuño de 1994.

José Bal Míguez, nacido o 4 de agosto de 1950 na Casagrande do lugar de Barreiro, pertencente á parroquia de Santa María de Graba (Silleda). Ingresar no servizo militar o 19 de xullo de 1972, arma de Artillería. Licenciado do exercito 10 de outubro de 1973. Ingresar no concello da Estrada como peón de limpeza en decembro de 1977 e o día 2 de decembro de 1980 como Policía Municipal. Cesa como Policía Local o día 24 de maio de 2007. Exerce, como segunda actividade, o cargo de conserxe no Colexio Pérez Viondi, ata a súa xubilación o 4 de agosto de 2015. Medalla á Constancia no Servizo.

Luis Magariños Camino, nado na Rúa do Cruceiro da vila da Estrada o día 2 de decembro de 1953. Ingresar no exército o 15 de abril de 1975, destinado en automobilismo e resulta licenciado o día 15 de xullo 1976. Foi nomeado Garda Municipal o día 8 de agosto de 1980 e toma de posesión o 5 de setembro 1980. Retirado en decembro de 2018. Medalla á Constancia no Servizo.

Alfonso Fernández Salgado, naceu en Lamela de Pereiro de Aguiar (Ourense) o día 12 de marzo de 1924. Procedente da Agrupación Temporal Militar da Garda Civil, toma de posesión o 29 de agosto de 1980. Cesa por xubilación forzosa o 29 de agosto de 1989. Finou o 23 de xuño de 2001, e foi inhumado no cemiterio parroquial de Santa Mariña de Ribela.

José Manuel Sanmartín Fernández, veu ao mundo no lugar de San Xiao, de San Xiao de Guimarei, o día 12 de xaneiro de 1960. Ingresar no Servizo Militar o día 31 de agosto de 1980, na Arma de Sanidade e obtén a licenza o día 1 de decembro de 1981. Obtén o nomeamento como Garda Municipal o día 13 de xaneiro de 1983, xubilándose en decembro de 2019. Está en posesión da Medalla á Constancia no Servizo.

Rafael Cardona Constenla, nado na Travesía Hermanos Valladares da vila da Estrada, o día 22 de marzo de 1959. Ingresar na Armada o día 7 de febreiro de 1979 e licencia o día 28 febreiro de

1981. Foi nomeado o 8 de febreiro de 1989, tomando posesión o 9 de febreiro daquel ano. Retirado o día 30 de agosto de 2015. Exerceu a segunda actividade de conserxe no colexio Figueroa ata o 1 de setembro de 2015. Medalla á Constancia no Servizo.

Manuel Ferreiro Cabaleiro, nado en Berres o día 4 de xaneiro de 1962. Toma posesión o día 31 de xaneiro de 1989. Retirado no ano 1997, exerce a segunda actividade de conserxe colexio do Foxo ata a actualidade.

Carlos Antonio González Puente, naceu o 6 de xuño de 1967 na Estrada. Foi nomeado pola Comisión de Goberno para ocupar de forma interina a praza de Garda da Policía Municipal con data 14 de xullo de 1988. Toma Posesión o 13 de febreiro de 1989 e foi cesado como Garda da Policía Municipal interino o 31 de xaneiro de 1991.

José Enrique Loureiro Carbón, nacido na barriada de Catro Camiños da vila da Estrada o día 17 de marzo de 1967. Contratado como Garda Municipal interino con data 3 de xullo de 1989. Cesa el día 31 de xaneiro de 1991 como funcionario interino Toma Posesión con praza en propiedade o 1 de febreiro de 1991. Medalla á Constancia no Servizo.

Javier Quintero Torres. Nado na Rúa do Cruceiro, A Estrada, o día 30 de xaneiro de 1969. Obtén o nomeamento de Garda Municipal con data 24 de xaneiro de 1991, tomando posesión o 1 de febreiro. Goza da Medalla á Constancia no Servizo.

José Antonio Álvarez Vázquez, Nacido na parroquia de San Miguel de Moreira o día 24 de febreiro de 1968. Nomeado Garda da Policía Local o 29 de xullo de 1994. Toma Posesión 1 de agosto do mesmo ano.

José Luís Rey García, nado na parroquia de San Martiño de Barbude o día 8 de xuño de 1969. Nomeado Garda Municipal con data 27 de outubro de 1995, toma posesión o día 28 de outubro daquel ano.

Ventura Alejandro García Rosende, nacido en Loureiro de Arriba (Cuntis) o día 19 de xullo de 1977. Nomeamento como Garda Municipal o día 26 de maio de 1999. Toma Posesión 31 de maio de 1999.

Sede da Policía Local.

Raúl Castro Bernárdez, nado en Santo Estevo de Lagartóns o 7 de xullo de 1973. Data nomeamento como Garda da Policía Local: 26 de maio de 1999; toma Posesión 31 de maio.

Javier García Calvo, nacido en Upton Hospital Slongh Busks de Londres o día 21 de abril de 1972. Policía en prácticas. Toma Posesión como Garda da Policía Local o día 19 de febreiro de 2002.

Roberto Rodríguez Chao, nacido en San Lourenzo de Ouzande o 4 de xaneiro de 1980. Policía en prácticas. Toma de Posesión como Garda da Policía Local o 19 de febreiro de 2002.

Pablo Gómez Crespo, nado en Vilagarcía de Arousa o día 10 de xuño de 1984. Data nomeamento: 18 xullo de 2005, e de posesión o 22 de xuño de 2006. Cesou en decembro de 2016, trasladándose, mediante concurso de méritos (mobilidade horizontal) para o concello de Marín.

Santiago Campos Villaverde, nado en San Miguel de Arca o día 25 de xullo de 1975. Toma de Posesión como Policía Local o día 22 de xuño de 2006.

José López Louro, nado na Rúa Serafín Pazo da vila estradense o 25 de maio de 1979. Toma Posesión como Policía Local o día 1 de febreiro de 2011.

Javier Miguéns Magariños, nado o día 26 de abril de 1982, en San Miguel de Barcala, A Estrada. Toma de Posesión o 1 de febreiro de 2011. Desde xuño do 2014 ata xuño de 2015 permaneceu en comisión de servizo no concello de Carballo entre xuño 2014 e xuño 2015. Cesa en Marzo de 2019, trasladándose por concurso de méritos (mobilidade horizontal) para a Policía Local do concello de Pontevedra.

Oxalá que outros mais doutos que este humilde investigador decidan ampliar e completar este traballo. Aproveito a ocasión que me brinda este breve artigo para felicitar a nosa Policía Local da Estrada. Parabéns e bo servizo.

Fontes e bibliografía

- ARQUIVO MUNICIPAL DA ESTRADA. Libros de Actas dos Plenos. Expedientes de Gardas Municipais.
- MUSEO DO POBO ESTRADENSE MANUEL REIMÓNDEZ PORTELA. Documentos varios e fotografías.
- POLICÍA LOCAL DA ESTRADA. Expedientes de ingreso e toma de posesión.
- DIARIO OFICIAL DE GALICIA.
- REXISTRO CIVIL DA ESTRADA.
- MEMORIA 1983-2017. Asociación de Fillos e Amigos da Estrada.
- FERRO PEGO, L.M., “Cuerpos de Seguridad, Policía Local”, en *Heráldica, Genealogía y Nobiliaria*, T. LIX, 2008.
- SILVA FERREIRO, M. *Galicia y el Movimiento Nacional*. Santiago de Compostela, 1938.